

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 605/2013/EU RENDELETE

(2013. június 12.)

a cápauszonyoknak a hajók fedélzetén történő leválasztásáról szóló 1185/2003/EK tanácsi rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

(1) Az 1185/2003/EK tanácsi rendelet ⁽³⁾ általános tilalmat rendel el a cápauszony-leválasztás azon gyakorlatára, amelynek során a cápauszonyt eltávolítják és a cápa egyéb részeit pedig visszadobják a tengerbe.

(2) Az *Elasmobranchii* rendszertani egységbe tartozó halakat, amelyek közé a cápák és rájáfélek is tartoznak, életciklusuk jellemzői, így a lassú növekedés, a késői ivarérettség és az utódok kis száma miatt a túlhalászás általában

erősen veszélyezteti, noha a biológiai produktivitás fajoként eltérő. Az elmúlt években a cápatermékek, különösen a cápauszonyok iránti megnövekedett kereslet következtében drámaian fokozódott egyes cápapopulációkra irányuló halászat, ideértve az uniós lobogó alatt uniós és nem uniós vizeken közlekedő hajók általi halászatot, ami súlyos veszélyt jelent rájuk.

(3) A cápauszony nem az európai étrend hagyományos alapanyaga, ugyanakkor a cápák az Unió tengeri ökoszisztémájának fontos elemei. Ezért prioritásnak kell tekinteni a cápaállomány kezelését és megővését, valamint általában véve a fenntarthatóan irányított halászati ágazatnak a környezet és az ágazatban dolgozók javát szolgáló előmozdítását.

(4) A cápafogási arányok vizsgálatán alapuló jelenlegi tudományos ismeretek általában azt jelzik, hogy számos cápaállomány súlyosan veszélyeztetett, ugyanakkor a helyzet nemcsak fajoként, hanem egyazon fajon belül más tengeri övezetben is eltérő. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) szerint a nyílt tengeri cápafajok összességének több mint 25 %-a – amelyek több mint 50 %-a nagyméretű nyílt tengeri óceáni cápafaj – veszélyeztetett. Az elmúlt években egyre több cápafaj fogását, fedélzetén tartását, átrakódását, illetve kirakódását tiltották be uniós jogszabályok értelmében vagy a regionális halászati gazdálkodási szervezetek keretében, köztük az olyan cápákét is, amelyek uszonya kereskedelmi szempontból különösen értékes.

(5) Az uniós flotta által jelenleg leginkább fogott cápafajok a kék cápa (*Prionace glauca*) és a lándzsafogó cápa (*Isurus oxyrinchus*), amelyeket az IUCN a „mérsékelten fenyegetett”, illetve a „sebezhető” kategóriába sorolt; az összes bejelentett kirakódás mintegy 70 %-át a kék cápa teszi ki. Ugyanakkor az uniós és nem uniós vizeken – a halászat gazdasági életképességéhez hozzájárulva – olyan más fajokat is fognak, mint a pörölycápa és a selyemcápa.

⁽¹⁾ HL C 181., 2012.6.21., 195. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2012. november 22-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2013. június 6-i határozata.

⁽³⁾ HL L 167., 2003.7.4., 1. o.

(6) A 1185/2003/EK rendelet jelenleg lehetővé teszi a tagállamok számára olyan különleges halászati engedélyek kiadását, amelyek lehetővé teszik a hajófedélzeten történő, a cápák uszonyának a testről való leválasztását magában foglaló feldolgozást. Az uszonyok és a testek közötti megfelelő tömegarány biztosítása érdekében az uszonyoknak a testekhez viszonyított tömegére vonatkozó arányszámot határoztak meg. Az uszonyok testekhez viszonyított tömegére vonatkozó arányszám alkalmazásával kapcsolatban komoly nehézségek merülnek fel az ellenőrzés és a végrehajtás terén. Az arányszám alkalmazása nem elegendő az érték szerinti szelektálás gyakorlatának megszüntetéséhez, és – az uszonyok levágásának eltérő technikái és a különböző cápafajok uszonyának eltérő mérete és tömege miatt – lehetővé teheti, hogy észrevétlenül sor kerüljön a cápauszony-leválasztásra. A feldolgozást követően az uszonyok és a testek kirakodása eltérő kikötőkben is történhet. Ezek a körülmények gátolják a halászattal kapcsolatos természetvédelmi és gazdálkodási intézkedések alapjául szolgáló tudományos információkat megalapozó adatgyűjtést, többek között a fajmeghatározásról és a populációk struktúrájáról.

(7) Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) által 1999-ben elfogadott, a cápák védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó nemzetközi cselekvési terv fényében az Uniónak minden szükséges intézkedést el kell fogadnia a cápák védelme, valamint a cápa fogásokból származó hulladék és a tengerbe visszadobott halmennyiség minimálisra csökkentése érdekében. A Tanács 2009. április 23-i következtetéseiben jóváhagyta a kapcsolódó, a cápák védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó európai közösségi cselekvési tervről szóló, 2009. február 5-i bizottsági közleményben rögzített általános uniós megközelítést és konkrét uniós célkitűzéseket. A Tanács arra is bízta a Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet a cápauszony-leválasztás ügyére, és a lehető leghamarabb nyújtson be az 1185/2003/EK rendelet módosítására irányuló javaslatot, különösen a kapcsolódó eltérések és feltételek vonatkozásában.

(8) A Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) elismeri a cápauszony-leválasztás problémáját, annak eltérés nélküli megszüntetésére szólít fel, és azt tanácsolja, hogy minden, az *Elasmobranchii* rendszertani egységbe tartozó faj kirakodása a testéhez természetesen rögzülő uszonyaival együtt történjen.

(9) A cápauszony-leválasztással egyre gyakrabban foglalkoznak a regionális halászati gazdálkodási szervezetek. Tudományos testületeik ezenkívül a cápatestnek a természetesen hozzá csatlakozó uszonnyal együtt történő kirakodását részesítik előnyben és megjegyzik, hogy ez a legjobb módszer a cápauszony leválasztásának megakadályozására, illetve ez könnyíti meg az állományfelméréshez szükséges adatgyűjtést. Az ENSZ Közgyűlése által 2007 óta évente kiadott, fenntartható halászlétról szóló határozatok, a Természetvédelmi Világszövetség cápauszony-leválasztással szembeni 2008. évi globális politikája és a halállományokról szóló egyezmény felülvizsgálatával foglalkozó konferencia 2010. évi ülése

felszólította a nemzeteket, hogy tegyenek intézkedéseket annak előírása érdekében, hogy minden cápát a testéhez természetesen rögzülő uszonyaival együtt rakodjanak ki.

(10) Az előírt hatásvizsgálat részeként a Bizottság 2010–2011 folyamán nyilvános konzultációt folytatott azzal a céllal, hogy információt gyűjtsön az 1185/2003/EK rendelet módosításának legalkalmasabb módjáról. A Bizottság hatásvizsgálatában megállapította, hogy a cápaállományok megőrzése, mint alapvető cél elérése érdekében az említett rendeletnek elő kell írnia, hogy minden cápatestet a testéhez természetesen rögzülő uszonyaival együtt rakodjanak ki.

(11) Az 1185/2003/EK rendeletet ezért megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1185/2003/EK rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk 3. pontját el kell hagyni.

2. A 3. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a fedélzeten történő tárolás megkönnyítésére a cápauszonyok részben átmetszhetők, és ráhajlíthatók a testre, de kirakodás előtt nem választhatók le a testről.”

3. A 4. és 5. cikket el kell hagyni.

4. A 6. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„6. cikk

Jelentések

(1) Amennyiben a valamely tagállam lobogója alatt közlekedő hajók cápát fognak, szállítanak a fedélzeten, rakodnak át vagy rakodnak ki, a lobogó szerinti tagállam a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló, 2009. november 20-i 1224/2009/EK tanácsi rendelettel (*) és a 1224/2009/EK rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2011. április 8-i 404/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelettel (**) összhangban minden év május 1-jéig megküldi a Bizottságnak az e rendelet előző évi végrehajtására vonatkozó átfogó jelentést. A jelentésnek tartalmaznia kell, hogy a lobogó szerinti tagállam miként felügyelte a hajói e rendeletnek való

megfelelését az uniós és nem uniós vizeken és milyen végrehajtási intézkedéseket alkalmazott a megfelelés elmulasztása esetén. A jelentésben a lobogó szerinti tagállamnak különösen minden következő információt meg kell adnia:

- a cápakirakodások száma,
- az elvégzett ellenőrzések száma, időpontja és helyszíne,
- a megfelelés elmulasztása eseteinek száma és jellege, ideértve az érintett hajó(k) teljes körű azonosítását és az alkalmazott szankciókat valamennyi esetben, és
- a kirakodott összmenyiség fajonként (tömeg/szám) és kikötőnként.

(2) A tagállamok (1) bekezdés szerinti második éves jelentésének benyújtása után, a Bizottság 2016. január 1-jéig jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet működéséről, és az e téren megvalósuló nemzetközi fejleményekről.

(*) HL L 343., 2009.12.22., 1. o.

(**) HL L 112., 2011.4.30., 1. o.”

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő hetedik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2013. június 12-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
M. SCHULZ

a Tanács részéről
az elnök
L. CREIGHTON